

El repte:

Reimaginem el «Turisme Intel·ligent».
Com podem enriquir l'experiència del visitant i
ahora millorar la qualitat de vida dels residents a la
ciutat

Definició Abreujada:

Promoure un model turístic de qualitat per a la ciutat de Mataró, basat en el patrimoni cultural-natural-social, que sigui capaç d'equilibrar i maximitzar la col·laboració, el co-benefici i la co-satisfacció tant dels visitants com dels residents a la ciutat.

Per a què el Turisme intel·ligent?

El projecte de Destinacions Turístiques Intel·ligents impulsat per la Secretaria d'Estat de Turisme, té com a objectiu fomentar la transformació digital de les destinacions i zones turístiques. Alhora, pretén impulsar un desenvolupament sostenible del turisme per assegurar la satisfacció dels turistes alhora que millora les condicions de vida de la població.

Mataró, en línia amb aquests objectius, vol esdevenir una ciutat que garanteixi un equilibri entre oferir una bona estada del visitant i alhora millorar la qualitat de vida dels residents i aprofitar els debats sobre el futur turístic per orientar les seves polítiques turístiques cap a models turístics sostenibles

Al llarg de les darreres dècades les estratègies del sector turístic han anat evolucionant, del turisme de masses de “sol i platja” a altres estratègies basades i enfocades en la qualitat que impulsin la sostenibilitat socioeconòmica, mediambiental i territorial.

Actualment els objectius perseguits per aconseguir un model turístic sostenible son entre d'altres:

- Apostar per la qualitat turística
- Preservar i fomentar els valors naturals i culturals com a motors turístics
- Obtenir i promoure el benefici social local del turisme

El **#SomHackathon2024** es concep com una oportunitat immillorable per dissenyar solucions tecnològiques, innovadores i sostenibles que facilitin un millor aprofitament dels seus atractius naturals i culturals, la millora en l'eficiència i la sostenibilitat dels serveis, l'accessibilitat universal i la comunicació, en els seus tres vessants; econòmic, sociocultural i mediambiental, vinculant la millora de l'estada dels visitants i la qualitat de vida dels residents.

En resum, Mataró vol evitar els problemes recurrents dels models turístics clàssics observats en altres destinacions turístiques: la massificació, la pèrdua d'identitat cultural i comercial d'altres destinacions turístiques, la convivència visitant-resident, la gentrificació derivada de l'encariment dels habitatges, les emissions derivades de l'activitat turística i la pressió sobre els entorns naturals, .

Per abordar la redefinició del «Turisme Intel·ligent» caldrà plantejar-se qüestions relatives a:

- Com poder fer que aquestes propostes i iniciatives turístiques reverteixin, també, sobre els propis residents, tant a nivell individual(personal) com col·lectiva (ciutat)?
- Què és el què els propis ciutadans i ciutadanes poden aportar a l'experiència turística des de la visió local i des del coneixement i vivència pròpies?
- Com es pot ampliar, també geogràficament, el ventall d'oferta turística de la ciutat de Mataró?
- En quina mesura es pot incidir en la diferenciació turística de Mataró a través d'aquestes aportacions ciutadanes?
- Com mesurar l'empremta medioambiental derivat del turisme per tal d'arribar a un equilibri realment sostenible.
- Com podem fer que les propostes turístiques siguin atractives per la ciutadania?
- Com podem fer que aquest atractiu generi accions de difusió per millorar l'impacte del turisme als visitants?

El turisme en els Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) i les Agendes Urbanes 2030

Tal com exposa l'Organització Mundial del Turisme (OMT) com a Organisme Especialitzat de les Nacions Unides¹,

el turisme pot contribuir, directament o indirectament, a tots els objectius. Concretament, s'ha inclòs en els Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) 8, 12 i 14 relacionats respectivament amb el creixement econòmic inclusiu i sostenible, el consum i la producció sostenibles i l'ús sostenible dels oceans i els recursos marins.

Així, en relació als ODS 8, 12 i 14 a què es fa referència, val la pena recuperar-ne els elements més significatius:

OBJECTIU 8: TREBALL DECENT I CREIXEMENT ECONÒMIC

La contribució del sector turístic a la creació d'ocupació es reconeix en la meta 8.9: «**Fins a 2030, elaborar i posar en pràctica polítiques encaminades a promoure un turisme sostenible que creï llocs de treball i promogui la cultura i els productes locals**».

OBJECTIU 12: PRODUCCIÓ I CONSUM RESPONSABLE

Tal com s'assenyala en la meta 12.b és imprescindible «**Elaborar i aplicar instruments per a vigilar els efectes en el desenvolupament sostenible, a fi d'aconseguir un turisme sostenible que creï llocs de treball i promogui la cultura i els productes locals**».

OBJECTIU 14: VIDA SUBMARINA

El turisme costaner i marítim, el major segment turístic, depèn d'uns ecosistemes marins saludables. **Cal preservar uns ecosistemes marins fràgils i servir de vehicle per a promoure l'economia blava**

1 Per a més informació <https://www.unwto.org/es/turismo-agenda-2030>

Alguns aspectes bàsics sobre el Turisme a Mataró

Malgrat les dinàmiques de creixement i expansió urbana de les darreres dècades, la ciutat de Mataró conserva encara un important llegat històric i cultural de més de 2000 anys d'història.

D'una banda, el patrimoni cultural de Mataró inclou multitud d'espais d'interès que són testimonis de les diferents èpoques passades: el llegat romà de l'antiga ciutat d'Iluro, la bellesa del conjunt barroc de la Capella dels Dolors a la basílica de Santa Maria o la Nau Gaudí, la primera obra de l'arquitecte modernista Antoni Gaudí, encarregada per ser la seu social de la primera cooperativa de l'estat, la Mataronense, i actualment seu del Museu d'Art Contemporani on s'hi exhibeix la Col·lecció Bassat². Aquests són alguns exemples ja consolidats però potser no prou coneguts, a banda de recents troballes arqueològiques³ que hauran d'incorporar-se i ampliar aquest ampli patrimoni.

A més, Mataró compta amb una llarga llista d'establiments emblemàtics (botigues, bars, tallers...) amb un caràcter propi i diferencial que conformen un patrimoni arquitectònic i històric de la ciutat. Tot aquest patrimoni constitueix un univers arquitectònic, històric i social que ha de servir per promoure un nou model turístic.

De l'altra, Mataró ofereix un entorn natural i paisatgístic digne de ser conegut, preservat i promogut, sovint força oblidats, entre els què destaquen l'espai agrari de les Cinc Sénies, l'espai forestal de la Serra de Marina i del Parc del Montnegre Corredor o l'alguer protegit situat davant la costa mataronina, tots ells connectats a través de la xarxa de rieres i torrents que conformen un sistema natural que ara es vol posar en valor.

Finalment, en l'aspecte social, Mataró ha estat un referent pel que fa a l'associacionisme i el cooperativisme que històricament es un territori pioner en aquests moviments societaris amb importants cooperatives com la Font del vidre, La Mataronense o la Unió de cooperadors, que actualment promou la conservació del patrimoni cultural de la ciutat en l'àmbit del cooperativisme. Mataró ha esdevingut un referent català en els moviments socials i en la força de les persones com a motor de canvi a través de xarxes i vincles entre les persones. Entenem que aquest és, sens dubte, un potencial i un capital que cal aprofitar i explotar, també des de la dimensió de la promoció turística, com a reclam i també com a recurs, així com esdevenir un escenari d'enriquiment de bones pràctiques recíproc. El coneixement i l'experiència col·lectiva han de ser, per tant, una eina i un mitjà per a la redefinició del turisme intel·ligent que es vol i que cal promoure.

2 <https://visitmataro.cat/>

3 <https://mataroaudiovisual.cat/noticia/societat/troben-una-necr-polis-visigoda-al-solar-del-futur-parc-circular>

Àmbits clau del repte...

Co-benefici:

En aquesta redefinició del turisme que ara es planteja és especialment rellevant el necessari co-benefici dels visitants i dels residents. Cal reorientar les iniciatives de manera que posin d'acord les expectatives i necessitats de les persones que ens visiten amb les capacitats i potencialitats dels ciutadans residents. S'espera, per tant, que les solucions proposades maximitzin, i preferiblement coordinin i complementin tant les unes com les altres. S'esperen propostes i solucions més enllà de la dimensió econòmica, abordant el co-benefici de forma transversal i innovadora en aspectes socials, culturals, ambientals, residencial.

Accessibilitat:

Són necessaris espais amb facilitats per a persones amb mobilitat reduïda i/o discapacitats sensorials (sords, deficients auditius, cecs i deficients visuals) en allotjaments, restaurants, museus, platges, activitats complementàries... Cal tenir en compte que l'accessibilitat s'ha de plantejar no només des d'un punt de vista físic sinó també d'accés a les TIC.

Alguns exemples pràctics d'aquest àmbit clau són les eines digitals de guiat que et porten per espais sense escales i amb l'amplada necessària si m'identifico com una persona amb dificultats de mobilitat, panells informatius, alarmes, o sistemes específics per a persones amb necessitats especials, entre d'altres.

Sostenibilitat ambiental:

Imaginem un turisme regeneratiu, entès com aquell que és capaç d'impactar de forma positiva millorant la destinació visitada, revitalitzant de forma activa l'entorn i apoderant les comunitats locals.

En un context de canvi climàtic com l'actual, es necessari el control de la pol·lució ambiental, generar accions de consum eficient dels recursos hídrics i energètics o mantenir uns nivells i fluxos de concentració de persones raonables (incloent-hi turistes i veïns) que no impactin en negatiu l'ecosistema, fent comunicació activa de conscienciació. És clau aplicar criteris de sostenibilitat mediambiental i de mobilitat intel·ligent generals, com poden ser, per exemple, propostes de rutes i passejades a peu, la mobilitat individual en bicicleta, el transport públic, aparcament dissuasoris, etc

Innovació:

Imaginem un turisme respectuós amb el territori i la comunitat local, generador d'impactes positius, amb empreses que puguin personalitzar cada viatge fins al més mínim detall perquè cada turista se senti el protagonista, i tot això en un entorn en què el que és humà i el que és tecnològic convisquin per tal de generar experiències d'usuari úniques, incloent l'experiència i el retorn local.

La unió dels coneixements de les diferents cultures del món pot contribuir a l'establiment de relacions cooperatives, recíproques i respectuoses envers la vida i el medi.

Les TIC també poden ajudar a fer propostes innovadores d'aquest nou turisme intel·ligent. En aquesta línia del turisme de les persones i les experiències, potser el principal destinatari de les propostes turístiques som nosaltres mateixos, els i les ciutadanes de la ciutat i entorn, el turisme intern a nivell de país promovent que el visitant s'hi afegeixi.

Tecnologia:

La digitalització ha de servir com a eina per accelerar la transformació del sector turístic, des del punt de vista dels turistes, de les empreses i de les destinacions, i esdevé clau per avançar cap al nou turisme postpandèmia.

L'ús de realitat virtual o augmentada a l'hora de fer promoció i comunicació serà cada vegada més habitual. Prendre una decisió de compra experimentant de forma immersiva enlloc de veure una fotografia plana aporta valor al potencial client. En aquest punt, amb l'explosió del metavers, veurem coses fins ara no imaginades. Alhora, la capacitat d'anàlisi que ofereix la Intel·ligència Artificial pot servir per prendre decisions basades en dades mesurades per sensors i connectivitat.

Alguns enllaços rellevant sobre del turisme.

A continuació es llisten alguns llocs web i fonts d'informació on es poden trobar informació i dades tant pel que fa a l'activitat turística com al patrimoni cultural i arquitectònic, genèriques i específiques de la ciutat de Mataró

- **SOBRE EL TURISME A MATARÓ**

Oficina Municipal de Turisme

<https://visitmataro.cat/ca/planifica/oficina-de-turisme>

Sobre la percepció/valoració de l'oferta turística actual

<https://www.mataro.cat/transparencia/estat-dels-serveis/enquestes-sobre-la-prestacio-de-serveis/turisme>

Turistes estrangers que pernocten a Mataró (Observatori de la ciutat de Mataró)

https://www.mataro.cat/ca/la-ciutat/observatori-de-ciutat/activitat-economica/turistes_estrangers

Medició del turisme a partir de telèfons mòbils (INE)

https://www.ine.es/experimental/turismo_moviles/experimental_turismo_moviles.htm

https://www.ine.es/experimental/turismo_moviles/experimental_turismo_moviles_interno.htm

Estadística d'establiments turístics a Mataró_(IDESCAT)

<https://www.idescat.cat/pub/?id=turall&geo=mun:081213>

Registre Llistats d'empreses i establiments turístics ordenats per municipi_(Generalitat de Catalunya)

https://empresa.gencat.cat/ca/trib_ambits_actuacio/turisme/professionals_turisme/emo_empreses_establiments_turistics/registre-turisme-catalunya/llistat-establiments/

Noticia Capgros Digital. Mataró sorprèn com el municipi maresmenc que rep més turistes estrangers

https://www.capgros.com/negoci/actualitat-empresa/mataro-sopren-com-municipi-rep-mes-turistes-estrangers-comarca_812086_102.html

- **SOBRE EL PATRIMONI ARQUITECTÒNIC**

Patrimoni i Paisatge Urbà de Mataró (Ajuntament de Mataró)

<https://www.mataro.cat/ca/temes/urbanisme/el-patrimoni-arquitectonic-i-el-paisatge-urba/documents>

Inventari dels establiments emblemàtics i elements vinculats, de Mataró (Ajuntament de Mataró)

<https://www.mataro.cat/ca/temes/urbanisme/el-patrimoni-arquitectonic-i-el-paisatge-urba/documents/document-complert-diligenciat.pdf>